

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Defensio Abbatiae Imperialis S. Maximini

Zyllesius, Nicolaus

Treveris, 1638

§ I. Quis & quantus vir fuerit Albero Archiepiscopus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14268

de Isenburg. Cuno de Malberg. N. de Lucellemburg. Adelinus, Anselmus, Wilhelmus, Iacobus, Conradus de Dalheim. Signum Dñi Conradi Romanorum Regis secundi. *Locus signi.* Ego Arnoldus Cancellarius

Vice Henrici Moguntini Archiepiscopi & Archicancell. recognoui. Data pridie Non. Ianuat. Indictione IX. Anno Dominicæ Incarnationis MCXLVI. regnante Conrado Romanorum Rege secundo, Anno Regni eius nono. Actum Spiræ in Christo feliciter, Amen.

Priusquam horum rescriptorum refutationem auspicemur, ex gestis Alberonis Archiepiscopi pauca præmittenda sunt.

s. I. Quis & quantus vir fuerit Albero Archiepiscopus.

MAGNUM equidem Virum fuisse Alberonem Archiepiscopum Treuirensis, & ingentibus animi dotibus præditum, negari non potest, vehementis insuper & imperterritæ mentis, ita, ut quæ animo concepisset, opportunè, importunè conficeret. Quod ut innotescat, libet hîc, non meis, sed ipsius familiaris & domestici Baldrici verbis referre, quis Vir ille inde à Iuuentute fuerit, & quibus modis & vijs ad summa contenderit, ac demum Abbatiam S. Maximini à Conrado II. petierit.

Baldricus igitur Tit. I. in gestis Alberonis. *Iste homo, inquit, nouus cæpit esse miles, & mirabilibus ingenij atque consilij sui armis esse Ecclesia sanctæ defensor. Mox, ut ostendat, ingenium Alberonis, ad particularia descendit in hæc verba: Litteras Domini Papæ, interdicti sententiam continentes, cum nemo Metis, timore crudelissimæ mortis, auderet afferre, iste Albero adhuc secularis Clericali se togâ induit, & peplo muliebri caput & vultum inuoluit, & cappâ de panno griseo se super induit, atque in specie peregrinæ mulieris, tanquam Thus ad altare deferens, litteras Domini Papæ altari imposuit, indeq; reuertens canonicos, quos in ipsa Ecclesia D. Stephani vidit, ad se conuocauit, quod litteras Domini Papæ in altari acciperent & reuerenter legerent, indixit. Illi autem cùm iam eum cognoscere inciperent, furere & constrepere, & sonitu campanæ populam Ciuitatis in eum concitare accelerabant, ipse vero, antequàm ipsum possent comprehendere, equum, quem ante fores Ecclesiæ præparauerat velocissimum ascendit, & cursu citatissimo aussugit, quem cum homines Ciuitatis illius equites & pedites, vsque ad villam, quæ dicitur Arbenhæi, insequerentur, ipse forti Equo, quo insidebat, transnatauit Mosellam fluuium, & vsque ad Castrum, in patrimonio ipsius Episcopi Poponis situm, ad eundem Dominum suum peruenit. Consilij arte insidias Regis multoties euasit. Rex enim ipse Romanam eunti omnes vias obstruxerat, & de morte ipsius omnibus sibi subiectis præceperat. Aduersarium enim & inimicum Regni eum publicè pronunciauerat. Ipse vero transfigurando se in diuersas formas per medios hostes ibat incognitus; aliquando enim seruos suis vestibus induebat, & ipse seruili habitu illis ministrabat, equos procurabat, cænam præparabat, calceamenta detrahebat, reliquias seruorum comedit: aliquando inter mendicos ibat, aliquando cum Mercatoribus, ut merces ferens, atque pluribus alijs modis se transformabat, non solum vestes mutando, sed etiam vultum, capillos & barbam, ne agnosceretur, colorando. Dicitur quoque quod aliquando Regi & exercitui eius, formam simulans contracti & sedens in asino, occurrit, & à Regina quinque solidos in Eleemosynam recepit, & in itinere longius comitatus processum sub specie Mendici, Regis sub mensâ locatus, audierit plurima Regem ipsum cum Regina, & cum alijs suis fidelibus loquentem, de his, quæ contra Pa-*

pam machinatus erat, atque inter cetera, de insidijs contra ipsum Alberonem discretantem, & que via ipsi Romam tendenti essent interclusa: quas Regis insidias sic premonitus, cum omnes euasisset, Romam perueniens, Regina remandauit multas & magnas gratias, pro accepto ab ipso beneficio: ipsum enim se esse denunciavit, cui quinque solidos sedenti in asino dedisset. Cumq; Rex Romam ipsum peruenisse intellexisset, non solum per litteras, sed per mare ipsi insidias praparauit, ne rediens euadere posset, quod nec ipsum Alberonem latuit. Vnde ipse Romam reuertens, cum Pisas venisset, sciensque quod Rex Pisanis de morte sua mandasset, portum nauium non audebat per ipsum adire, ne forte ab his, qui praparati erant insidiatores, ibi expectaretur. Seruus eius pro se atque socio tanquam adhuc venturo nauem idoneam & paratam conduxit: die autem, qua nauis conducta, à littore soluenda erat, seruus eius cum rebus suis nauem conscendit, ipse autem intrare eandem nauem non audebat, eò quòd plurima turba in portu ad spectaculum staret, inter quos etiam insidiatores suos esse timebat. Vnde alio loco in praparata nauicula cuiusdam piscatoris manè ascendit, & vix eo die nauem pracedentem affecutus est, in qua seruus eius erat, quam cum ascendere vellet, lapsus est in mare, & aliquamdiu natans in aquore, fune de puppi deiecto, vix tandem attractus est in nauem, qui cum serò, siccatis vestibus, cum nauis comederet, ceperunt pulcherrimas manus eius considerare, & ex hoc perpendere, quod plebeius non esset. Coacti autem fuerunt naua Pisanis fidem dare, quod nullum ferentem litteras Apostolici, in suam nauem reciperent, vnde & dicebant Alberoni, se velle oculos eius respicere, ne forte litteras contra Dominum Imperatorem deferret. Et referebant ei qualiter mandatum super hoc à Pisanis recepissent, fidemque dedissent. Ipse verò Dominus Albero litteras absconderat in pixide eburnea serata, quam panno tyrio honeste inuoluerat, tanquam rem sacrã, dicebatque esse sanctorum Reliquias quas de transmarinis partibus adferret, addebatque quod illarum suffragijs, càm in mari fluctuaret à periculo sit liberatus. Vnde illi conterriti reuerentiam rei sacræ impendentes, aperire non audebant. Sic, & hæc, & multa alia euasit pericula. In Episcopatu Argentinenfi, quadam vice, dum Regales insidias sibi sciret in via, qua iturus erat praparatas, nec aliorum iam declinare posset, chlypeo, lancea, & vestibus militaribus se adornans, forti sedens equo, per medium eorum ferebatur sellinus, requirens subito ab eis, si Alberonem Metensem Diabolum transfuentem ibi vidissent, adiungens, quod Rex ad illum capiendum ipsum misisset, maledicebatque ei dicens, tam malas horas det illi Deus, sicut ego habui totã nocte insequendo illum: sic mille artibus insidias Regis illudere solebat. Metenses verò tempore huius discordiæ domum eius, quam in Ciuitate illorum habebat, bis destruxerunt, bonis ipsius distractis. Sed ipse quoque his compulit eos eandem reedificare, & ablata restituere. Tandem de sancto supradicto Metensium Episcopo Poppone, alium absque voluntate Regis fecit Metenses habere Episcopum quendam miræ sanctitatis Virum, qui, cum creatus esset in Episcopum, non est in Ciuitate receptus, sed intra paucos dies ad æternæ Ciuitatis habitaculum translatus est. Post quem eas fecit habere Episcopum, Stephanum nomine, fratrem Reginaldi Comitis de Mouzon, hoc amore Comitis Reginaldi putatur fecisse, nam ipsi duo, vnum par amicitia videbantur esse. Vnde etiam tempore prædictæ discordiæ, idem Comes ipsi Alberoni Castrum suum Mouzon accommodauerat, vt guerram inde Metensibus inferret. Ex quo Castro, quodam tempore latenter intrans Ciuitatem, in domum cuiusdam Viduæ declinauit, manequæ factò subito equum ascendens per plateas sese ostentabat, quo cognito, clamor per totam Ciuitatem exorsus est, & quicumque equos habebant, ipsum longè extra Ciuitatem persecuti sunt. Comes verò Reginaldus (sicut condixerat ipse & Dominus Albero) milites in insidijs tenebat, & insultum in Metenses faciens, plurimos ex eis cepit.

Contigit verò postea Comitem Reginaldum Metensibus confederari, acceptis muneribus, quæ excæcant corda sapientum, & defecit ab amicitia Domini Alberonis, quod, ipse Dominus Albero indignè ferens, minas graues in faciem eius protulit, manifestè prædicens, quod magnum dedecus ex hac re ipsi esset prouenturum, iubensque subito coram Comite infellari, ad Regem properando peruenit, in cuius gratiam plenariè nouiter redierat, & multa loquendo effecit, quod ipse Rex Mouzon peruenit, & cum illud cum exercitu obsedisset, nocte fugiens Comes, Barris euasit: Rex autem Mouzon relinquens, Barrim multo milite circumdat, & dum Comitem ad deditonem compulisset, captiuum eum abduxit. Sed tandem multis precibus flexus Albero, eum liberum & absolutum reduxit, & deinde amicitia eorum, quæ ad horam fuerat dissoluta, tam constanti firmitate est consolidata, quod nullus casus, sed neq; mors eam dissoluere potuit. Is igitur, Dominus Albero iam in his diebus multum creuerat dignitatibus & redditibus. Hæc ibi Baldricus. Eodem titulo, vocat Alberonem, Virum acrem & in omnibus prouidum. Mox etiam vocat, Virum inexpugnabilem & imperterritum, comparatque eum cum fluuio, qui clausus; cum prius silenti tractu quietus incederet, obstaculi quasi indignans oppositionem strepitum tumultuanti, undisque spumantibus lictora fatigat, claustraque dirumpit. Paulò post hæc addit. Quod cum Dominus Albero venisset Aquisgrani ad curiam Imperatoris, Lotharius Rex Franciæ (ita vocat Imperatorem ob Regnum Lotharingiæ) noluit eum inuestire regalibus, eò quod ante recepisset consecrationem Episcopalem, quam suam inquisiuisset inuestituram, & omnino, ut credebatur, Rex se ei opposuisset, nisi, quod ipsum talem Virum esse sciebat, qui faciliè totum mundum sui Imperij contra ipsum commoueret. Paulò post addit sequentia. His diebus Archiepiscopus Albero multa colligendo factus est valde abundans in rebus, & undique conrasit sibi, quod mens uile suasit, & nec Cænobijs proprijs hac parte pepercit. Vnde & Ecclesiam S. Eucharij sanctique Matthiæ Apostoli nimis attriuit, nimiumque grauauit, & quotidie succrescens ad quædam magna quæ mente gerebat, præparationem faciebat. Abbatiam S. Maximini ex antiquis priuilegijs Ecclesiæ suæ in fundo S. Petri sitam, & de Iure antiquo ad suam pertinere dispositionem intelligens (sed perperam, ut pluribus ostensum est supra p. 1.) omnino animum apposuit, quomodo eam de potestate Regis eriperet, suæ Ecclesiæ restituerit: propter quod in expeditionem Italicam cum Rege Lothario profectus est cum sexaginta & septem milit. pulsoque Rogerio Sicilia de finibus Apulia, quam occupauerat, dataque ea Riginaldo Duci, & recuperatis B. Petri Regalibus &c. à Domino Papa Innocentio legationis officio decoratus est. Post hæc cum Werneris & Ioannis Fratrum, Comitis Ottonis de Reineck attentata in Arras narrasset, hæc subdit. Per coronam suam (Albero) iurauit se nunquam barbam suam rasurum, nisi & suum Castrum Arram prius reciperet, & illorum fratrum V Werneris & Ioannis Castrum destruxisset, quod & utrumque fecit, ut ibi postea pluribus memoratur. Tandem, quibus modis Albero sibi Conradum postea Imperatorem, à quo pro Abbatia S. Maximini prætensum ab Aduersario Scriptore Rescriptum accepit, obligauerit, in hæc verba exponit, Domino Alberoni Archiepiscopo, quia penes eum Regni videbat Robur & mentem existere (Conradus nondum Imperator, sed Imperium ambiens) sese familiaritate magna & seruitio adiunxit, & tantà tunc coniuncti sunt amicitia, quod post obitum Lotharij Imperatoris omni studio Albero laboraret, contradicentibus fere omnibus Regni Principibus, eum in Regnum sublimari. Effecit enim magnà suâ industriâ, quod Dux Fridericus Frater Conradi Regis, & Bochus VVangionum Episcopus, cum ipso Conrado ad Colloquium suum Confluentiam conuenerunt, ad quod Colloquium, Colonienfis Archiepiscopus Arnolphus occurrit, & tandem post multa consilia Dominus Albero

Archiepiscopus Conradum in Regem eleuatum Aquisgrani cum magna deducens multitudinem, Regali vñctione confirmauit in Regnum. Postea Saxones cum Duce Lothary Regis genero diem & locum Conrado Regi Hersfeldt prescripserunt, vt belli discrimine discernere, vt inuisse regnare inceperit, an non? Dominus Archiepiscopus se venturum cum viginti millibus promiserat, sed quingentos adduxit milites, triginta carratas vini, & immensam victualium copiam secum adduxit, carris fere opinione infinitis. Illic Albertus Iunior, tunc Moguntinus Episcopus, omnimodis laborabat, vt ad maiorem discordiam malum hoc excresceret. Ipse autem Albero Dei adiutorio elaborabat, quod in pace diuisi sunt ab inuicem, cum tamen multa millia, magno odio ad pugnandum conuenissent. Ipse vero Episcopus Albero omnibus in pace compositis, singulis Principibus, singulas misit vini carratas, & maximè Saxonibus. Et notanda in hac re subtilitas ingenij in Domino Alberone: perpendit enim plus conferre ad Victoriã, atque ad animos accendendos virorum vini copiam, & aliorum victualium, quàm multa millia famelicorum. His omnibus ita peractis, Abbatiam S. Maximini pro his & alijs seruitijs à Rege Conrado recepit. Non multò post hæc, cum narraffet, qualiter Confluentini Apostolicum rescriptum ab Innocentio Papa contra Alberonem obtinuissent, sic prosequitur: Litteras Apostolicas retulerunt Domino Archiepiscopo, sue voluntati valde contrarias, quas, cum Domino Archiepiscopo in Synodo residenti obtulissent ipse ex animi commotione ipsas in terram deiecit, vnde apud Dominum Papam accusatus, ab ipso vocatus ad diem prescriptum, & cum ad diem non venisset, Episcopali officio est suspensus. Titulo verò De aduentu Eugenij, hæc habet, in Concilio (Rhemenfi) prior in ordine cunctis residens Episcopis, relege de primatu sedis sue plurima fecit priuilegia, super omnem Belgicam, Galliam atque Germaniam: quibus auditis Rhemensis Episcopus non mediocriter turbatus est; vnde & homines illius, cum hominibus Domini Alberonis turbationem facientes, aliquos ex eis vulnerauerunt: quod ipse Dominus Albero valde indignè ferens, minabatur Inodij se fessurum, & Rhemensem vastaturum Episcopatum &c. Titulo eodem & præcedenti, cum sæpius in castris & prælijs Alberonem iam Archiepiscopum in persona coram comparuisset memorasset, tandem de Seniore Alberone in Exercitu contra Comitem Palatinum Hermannum agente, hæc adijcit. Videres senem illum tam totum defectum corpore, acies peditum ordinare, equites militari arte disponere, notos ex nomine singulatim appellare, de ignotis, qui sint interrogare, vt ex ipsa interrogatione non solum notitiam imò etiam familiaritatem tanti Principis sibi acquisuisse viderentur; tunc exhortatoriam orationem, tenens crucem Archiepiscopalem in manibus cepit ad armatas acies tali modo facere. O vos amici &c. Denique titulo de moribus &c. ait, Alienos in omnibus agendis & valde inusitatos mores habuisse &c. Nec in ambulando, nec in equitando, nec in dormiendo, nec in vigilando aliorum hominum consuetudinem habebat.

Talis igitur ac tantus Vir fuit Albero Archiepiscopus, Formidauit eum Lotharius Imperator, Conradus Imperium ab eius manibus & potentia accepit, Imperium Romanum eius consilijs mouebatur. Quibus positis & præmissis, nunc considerandum, quam vim habere potuerit prætensa illa redditio (vt dicitur) Abbatie S. Maximini à Conrado facta & Rescriptum (quod falsò vocatur sententia) concessum Alberoni, potentissimo illi Principi.

s. II. Non extitisse vnquam tale Diploma.

Pincipiò, non credimus, quod prætensum illud Rescriptum sub litt. C. vnquam tale, quale exhibetur extiterit.